

Tentoonstelling 'Kleine mensen in de Grote Oorlog'

Wat was de impact van de Duitse invasie van België? Hoe overleefde de Vlaamse soldaat aan de IJzer? Hoe pikte hij de draad weer op na de strijd? Wat is de invloed geweest van de oorlog op de Vlaamse samenleving?

In 33 panelen wordt de bezoeker in het verhaal van de oorlog getrokken. Zonder de grote ontwikkelingen uit het oog te verliezen, wordt met aantrekkelijk beeldmateriaal en sprekende ooggetuigenverslagen een indruk gegeven van hoe het was om te (over)leven. En getoond hoe de Eerste Wereldoorlog een beslissende invloed had op politiek en samenleving in Vlaanderen.

MIDDELEEUWS MOORDTUIG, MODERNE MITRAILLEURS

In de loop van de oorlog verandert de manier van strijden ingrijpend. Gaan de Europese legers in 1914 ten oorlog te paard en voornamelijk met onhandige geweren als wapen, in 1918 is er een heel arsenaal aan afschrikwekkende wapens beschikbaar. Er is de tank, het vliegtuig en de staalhelm. De grootste impact heeft de mitrailleur. Een machinegeweer is genoeg om in luttele minuten honderd man af te slachten.

Een Belgische mitrailleursschutter.

Innovatieve technologie betekent niet dat oude wapens verdwijnen. In man-tot-man gevechten worden zelfs middeleeuwse wapens gebruikt als de knots (zie rechts). Ook de bajonet is een geducht wapen. Deze primitieve wapens maken de strijd heel persoonlijk en ingrijpend.

Nu zie ik voor het eerst, dat jij een mens bent als ik. Ik heb gedacht aan je handgranaten, aan je bajonet en je wapens - nu zie ik je vrouw en je gezicht en het gemeenschappelijke. Vergeef me, kameraad! Wij zien het immer te laat. Waarom zegt men ons niet altijd weer, dat jullie evenveel arme honden zijn als wij, dat jullie moeder even bang is als de onze en dat we eenzelfde vrees voor de dood hebben en voor hetzelfde sterven en dezelfde pijn. Vergeef me, kameraad, hoe kon je mijn vijand zijn?

Duitse soldaat Erich Maria Remarque

'UW VADER IS DOOD EN UW LIEF IS GETROUWD'

Contact met het thuisfront is cruciaal voor het moreel van de troepen. Het treft Vlaamse soldaten dan ook dat zij zelden of niet kunnen corresponderen met hun familie, die in bezet gebied woont. Veel ouders horen jarenlang niets van hun zoon(s). Soldaat Ief Vermeiren vertelt een tragisch voorval van een soldaat die na lange stilte weer van het thuisfront hoort:

Ik herinner mij nog goed dat deze brief aldus begon: 'Remy, ik val maar met de deur in huis. Uw vader is dood en uw lief is getrouwd...'

Vermeiren zelf heeft geluk; hij kan vanaf het IJzerfront zijn ouders aanschrijven, via zijn tante in Holland. Omdat de Duitsers ook het briefverkeer tussen Nederland en België censureerden, schreef hij in geheimtaal:

Als ik in eerste lijn zat schreef ik dat ik op school van de juffrouw nabij de kachel mocht zitten. Dit schreef ik in de winter. In de zomer vertelde ik dat ik bij het venster vlak in de zon zat. Wanneer wij op rust waren schreef ik dan het tegenovergesteld, zodat ze thuis goed begrepen of ik in het vuur of wat achteruit zat. Ik tekende met 'Uw dochtertje Josephina... Zo bleef ik verder de ganse duur van de oorlog met thuis in verbinding. De briefwisseling ging toen zeer traag, het duurde ongeveer 2 maanden voor ik antwoord kreeg op de brieven, doch wij wisten toch van elkaar dat wij het goed maakten en in leven waren.

Practica

33 panelen: formaat per paneel 42 cm op 59,4 cm

Kostprijs: 75 euro, excl. Kilometervergoeding

Waarborg: 250 euro (Deze waarborg valt weg voor VOS-afdelingen of als VOS-afdelingen zich garant stellen voor de tentoonstelling.)

Benodigheden: tafels om de panelen neer te zetten of een rails om ze aan op te hangen

Reservatie en informatie via het VOS-secretariaat (zie voor contactgegevens onder)

Bron Website Vosnet.org